

Hodnocení rozložení lékáren na teritoriu České republiky

doc. Ing. František PODZIMEK, CSc.
Data Agentura INFOPHARM, s.r.o. Praha

1. Úvod.

Společnost Data Agentura INFOPHARM, s.r.o. se zabývá vyhodnocováním prodeje léků, OTC sortimentu, parafarmaceutik a zdravotnického materiálu rozhodujících farmaceutických výrobců a dovozců konečným spotřebitelům již od roku 1996. V letošním roce tedy oslaví 10. výročí působení na datovém trhu.

Již v roce 2002 byl systém managementu jakosti Data agentury schválen společností Lloyd's Register Quality Assurance podle standardu ISO 9001 : 2000 pro činnost Prognózy a analýzy dat, certifikát č. : PRA 0004171. Současný certifikát byl vystaven 10.4.2006 s platností do 31.12.2008

Po celou dobu si vede svoji rozsáhlou databázi odběratelů. V letošním roce tuto databázi odběratelů propojila s územně identifikačním registrem obcí UIR-ADR.

Tento číselník udržuje Ministerstvo práce a sociálních věcí ve spolupráci s obecními úřady. Číselník obsahuje registr adres všech stavebních objektů, které mají číslo domovní. Za spolupráce obcí jsou průběžně doplňovány chybějící adresy, zaznamenávají změny názvů, případně označeny zrušené stavební objekty. Ministerstvo práce a sociálních věcí dalo tento registr k dispozici veřejnosti zpřístupněním dat registru i na jejich [www stránkách](http://www.stránkách).

S využitím registru UIR-ADR byla provedena kontrola existence a správnosti adresy odběratele. To umožnilo vyčistit číselník odběratelů o některé duplicity a vyloučit i neexistující odběratele.

Z číselníku UIR-ADR byla databáze odběratelů doplněna o položky OBEC_KOD, ULICE_KOD, OBJEKT_KOD, ADRESA_KOD. Na základě těchto doplňujících položek, lze databázi odběratelů propojovat na další číselníky státní správy, např. číselník měst a obcí ČSU apod.

V poslední době se v tisku objevily úvahy o počtu lékáren v České republice, možnosti jejich regulace apod. Pro odbornou diskusi na toto téma připravila naše společnost následující rozbor situace rozložení lékáren na teritoriu České republiky.

2. Vstupní údaje

Údaje o počtu obyvatel v jednotlivých městech a obcích byly převzaty z Českého statistického úřadu k 1.1.2005. Dále byl využit číselník obcí, který byl zaveden sdělením Českého statistického úřadu č. 364/2002 Sb. ze dne 23. července 2002 o zavedení Číselníku obcí (CISOB) a Číselníku městských částí (CISMC) uveřejněným ve Sbírce zákonů v částce 128/2002 Sb. dne 5. srpna 2002. Podle tohoto číselníku budeme města a obce dále rozdělovat do těchto pěti skupin :

- H - hlavní město
- S - statutární město
- M - město
- O - obec
- U - vojenský újezd

Mezi statutární města patří : Brno, České Budějovice, Havířov, Hradec Králové, Jihlava, Karlovy Vary, Karviná, Kladno, Liberec, Mladá Boleslav, Most, Olomouc, Opava, Ostrava, Pardubice, Plzeň, Teplice, Ústí nad Labem a Zlín

Konkrétní počet měst a obcí v ČR v jednotlivých skupinách je uveden v tabulce č.1.

Typ	Počet
H - Hlavní město	1
S - Statutární město	19
M - Město	508
O - Obec	5715
U - Vojenský újezd	5
Celkový součet	6248

Tab. 1 Celkový počet měst a obcí.

Podle ČSÚ byly použity tyto velikostní skupiny obcí

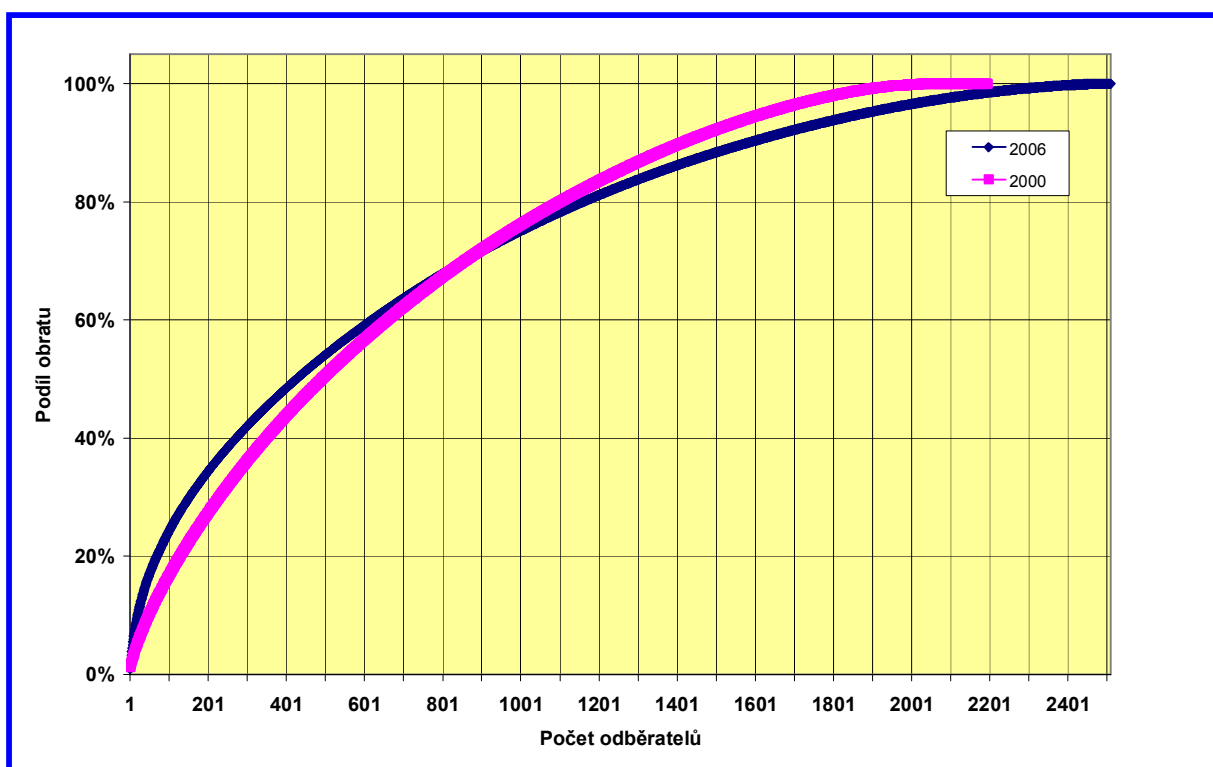
Velikost dle počtu obyvatel	počet podle typu					celkem
	H	S	M	O	U	
: do 199				1631	2	1633
: 200 - 499				2011	1	2012
: 500 - 999			3	1289	1	1293
: 1000 - 1999			54	619	1	674
: 2000 - 4999			206	162		368
: 5000 - 9999			134	3		137
: 10000 - 19999			68			68
: 20000 - 49999		2	40			42
: 50000 - 99999		13	3			16
:100000 a více	1	4				5
Celkem	1	19	508	5715	5	6248

Tab.2 Počet měst a obcí v jednotlivých skupinách

V další části skupina - Vojenský újezd – nebude již uváděna.

Do rozboru počtu lékáren a výdejen (dále jen odběratelů) byly vzaty údaje o jejich odběrech definovaného panelu léčivých přípravků z distribuční sítě za období od ledna do května 2006. Do panelu bylo zařazeno cca 4 500 přípravků více než 60 rozhodujících farmaceutických výrobců. Poměr registrovaných léků a OTC ve finančním vyjádření je přibližně 60 : 40. Finanční vyjádření vycházelo z výrobní ceny násobené maximální distribuční přírážkou a přírážkou DPH. U sortimentu s neregulovanými cenami byla použita celková průměrná přírážka. Celkový obrat výběrového panelu za pět měsíců činil více než 20 mld. Kč.

Databáze odběratelů k 1.6.2006 obsahuje celkem 2510 záznamů. V porovnání s koncem roku 2000 je to o 320 odběratelů více. Postupně docházelo jak k nárůstu počtu malých lékáren, tak ke snížení počtu velkých lékáren. K tomuto jevu dochází z důvodů navyšování obratu největších lékáren. Názorně je to vidět z obrázku č.1 a tabulky č.3.

Obr. 1 Závislost počtu odběratelů (řazeno podle velikosti obratu) na kumulovaném obratu

Zajímavostí je skutečnost, že stejný podíl obratu cca 70 %, realizoval v obou letech přibližně stejný počet lékáren a výdejen, t.j 856, resp. 857. Tento průnik obou křivek se proti porovnání dat z roku 2000 a 2005 posouvá k menšímu počtu a nižšímu procentu. V porovnání předcházejícího roku 2005 s rokem 2000 byl průnik pro 1130 lékáren na cca 80 % obratu.

Podíl obratu	Počet odběratelů	
	2000	2006
10%	49	20
20%	129	70
30%	229	153
40%	344	272
50%	491	427
60%	659	619
70%	856	857
80%	1130	1160
90%	1413	1581
100%	2190	2510

Tab. 3 Závislost počtu odběratelů (řazeno podle velikosti obratu) na kumulovaném obratu

3. Metodika hodnocení velikosti odběratele

K hodnocení velikosti odběratele byl zaveden

Index Velikosti Odběratele podle Data Agentury Infopharm - **IVODI**.

Tento index se bude stanovovat na základě obratu definovaného panelu léčivých přípravků za posledních 6 měsíců. Pro toto hodnocení bylo použito posledních 5 měsíců. Na základě celkového obratu ve sledovaném období jsou odběratelé seřazeni sestupně podle obratu (tj. od největších po nejmenší), resp. procentuálním podílu na celkovém obratu. Po sestupném seřazení je stanoven kumulativní podíl postupně rozšiřujícího se počtu odběratelů. Tento seznam odběratelů s postupně klesajícím obratem je rozdělen na 5 skupin A až E. Hraniční body intervalů byly stanoveny na 20, 40, 80 a 95%. Hraniční body byly stanoveny s ohledem na rovnoměrný počet odběratelů ve skupině C až E.

Do skupiny s indexem **IVODI - A** je tedy zařazeno prvních x lékáren, které celkem realizovaly 20% z celkového obratu, atd.

IVODI	Podíl kumulovaného obratu v %
A	0 - 19.99
B	20.00 - 39.99
C	40.00 - 79.99
D	80.00 - 94.99
E	95.00 - 100.00

Tab. 4 Rozdělení indexu IVODI

Pokud se podíváme na podíl jednotlivých odběratelů na celkovém obratu farmaceutického trhu, dospějeme k průměrným hodnotám individuálního podílu odběratelů v jednotlivých skupinách uvedených v tabulce č.5. Průměrná hodnota podílu jednotlivé lékárny a výdejny na celkovém obratu všech odběratelů (t.j 2510 lékáren a výdejen) v ČR je 0,04 %

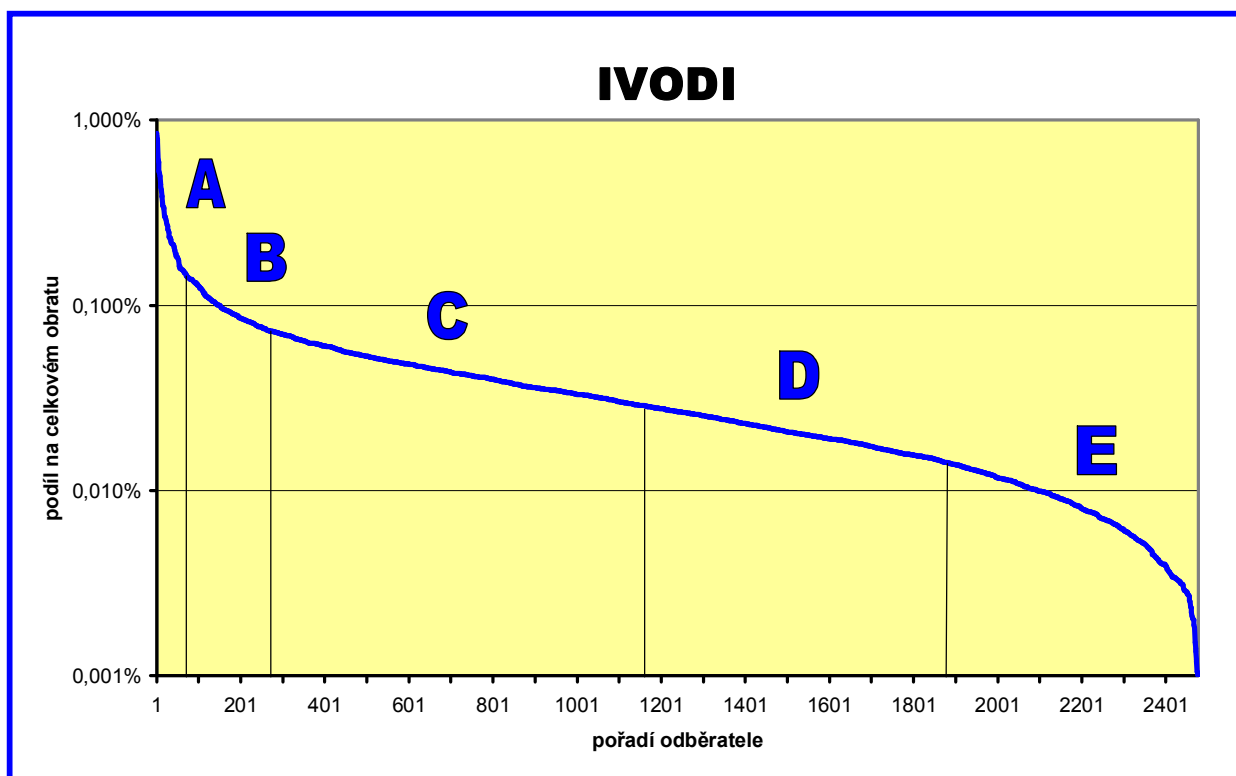
IVODI	průměrná hodnota podílu obratu
A	0,30%
B	0,10%
C	0,05%
D	0,02%
E	0,01%

Tab. 5 Průměrná hodnota podílu na obratu v jednotlivých skupinách IVODI

Na základě uvedené metodiky byl jednotlivým odběratelům přidělen index IVODI, který charakterizuje daného odběratele podle velikosti jeho odběrů. Tento index, resp. zařazení odběratele do jednotlivé skupiny, bude v čase proměnný, protože se bude vyhodnocovat vždy posledních šest měsíců.

Podle této metodiky hodnocení velikosti odběratele je rozdělení lékáren v České republice uvedeno v následujících tabulkách a grafech.

Na obrázku č.2 je znázorněna závislost podílu obrátu odběratele na pořadí (seřazeno sestupně podle velikosti – od největší po nejmenší). Pro lepší názornost je osa podílu na celkovém obrátu v logaritmickém měřítku.

Obr. 2 Závislost podílu celkovém obrátu na pořadí odběratele (řazeno od největšího po nejmenšího 10 odběratele podle obrátu)

Z uvedených tabulek a grafů vyplývají tyto závěry:

- V ČR existuje síť lékáren a výdejen, která se, co do velikosti obrátu, výrazně diferencuje.
- Lékárny s indexem IVODI A a B, dosahují výrazně nadprůměrný obrát a zabezpečují distribuci cca 40 % obrátu v celé ČR.
- Lékárny s indexem E realizují méně než 5 % celkového obrátu.

4. Hodnocení rozdělení odběratelů podle územních jednotek

Územní jednotky v ČR pro potřeby statistické a analytické a pro potřeby EU se vymezují na 5 skupin - NUTS1 - NUTS 5. Toto členění použijeme pro další hodnocení.

Postupně budeme hodnotit rozdělení odběratelů na těchto územních jednotkách:

- **Územní jednotka NUTS 1** - tvořena územím celé ČR
- **Územní jednotky NUTS 2** - sdružené kraje (VÚSC)

Kraje se sdružují do regionů NUTS 2 takto:

NUTS 2 **Praha** - je tvořen územím hl. m. Prahy

NUTS 2 **Střední Čechy** - je tvořen územím Středočeského kraje

NUTS 2 **Jihozápad** - je tvořen územím krajů Jihočeského a Plzeňského

NUTS 2 **Severozápad** - je tvořen územím krajů Karlovarského a Ústeckého

NUTS 2 **Severovýchod** - je tvořen územím krajů Libereckého, Královehradeckého a Pardubického

NUTS 2 **Jihovýchod** - je tvořen územím krajů Vysočina a Jihomoravského

NUTS 2 **Střední Morava** - je tvořen územím krajů Olomouckého a Zlínského

NUTS 2 **Moravskoslezsko** - je tvořen územím kraje Moravskoslezského

- **Územní jednotky NUTS 3** - kraje (VÚSC)
- **Územní jednotky NUTS 4** - okresy
- **Územní jednotky NUTS 5** - obce

4.1. Rozdělení odběratelů na NUTS 1 - území celé ČR

IVODI	Počet odběratelů
A	69
B	202
C	888
D	719
E	632

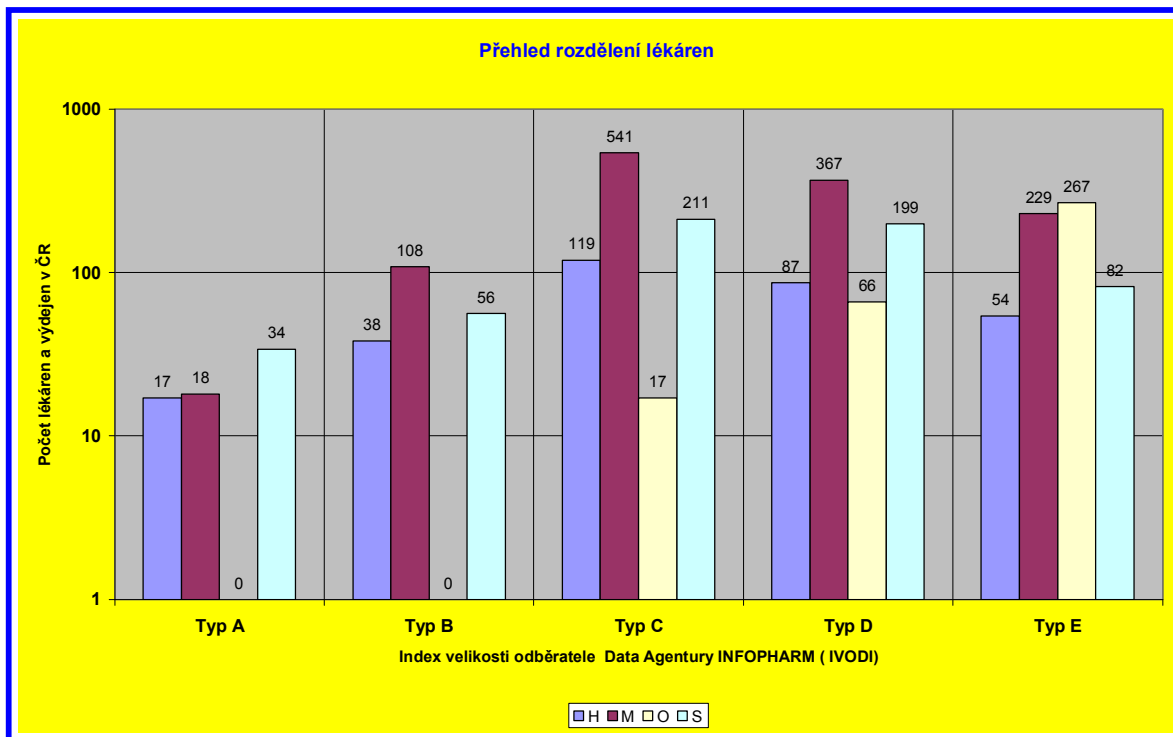
Tab. 6 Počet odběratelů v jednotlivých skupinách IVODI

IVODI	Počet lékáren a výdejen				
	Hlavní město	Statutární město	Město	Obec	Celkem
A	17	34	18	0	69
B	38	56	108	0	202
C	119	211	541	17	888
D	87	199	367	66	719
E	54	82	229	267	632
Celkem	315	582	1263	350	2510

Tab. 7 Počet odběratelů v jednotlivých skupinách IVODI podle typu města

Co z uvedených tabulek vyplývá:

- Ve městech, včetně Prahy a statutárních měst jsou zastoupeny všechny typy lékáren a výdejen podle velikosti jejich obratu.
- V obcích jsou zastoupeny lékárny a výdejny pouze typu C až E.

Obr. 3 Počet odběratelů v jednotlivých skupinách IVODI podle typu města

4.2. Rozdělení odběratelů na NUTS 2 - sdružené kraje

Sdružené kraje představují 8 přibližně stejně lidnatých regionů. To je výhodné při porovnávání absolutních počtů odběratelů jednotlivých indexů IVODI. V následujících dvou tabulkách jsou nejdříve počty lékáren jednotlivých indexů podle oblastí. Ve druhé pak následuje porovnání počtu obyvatel s počtem odběratelů. Jsou zde uvedeny i relativní hodnoty, t.j. počet odběratelů na 10 000 obyvatel a počet obyvatel na jednoho odběratele.

Z těchto údajů vyplývá:

- nejmíň obyvatel na jednoho odběratele je v oblasti Praha,
- nejvíce obyvatel na jednoho odběratele ve Středních Čechách,
- rozdíly mezi sdruženými kraji jsou minimální.
-

kód	oblast	IVODI					Celkem
		A	B	C	D	E	
CZ01	Praha	17	38	119	87	54	315
CZ02	Střední Čechy	6	23	99	54	55	237
CZ03	Jihozápad	9	23	93	85	101	311
CZ04	Severozápad	2	21	94	92	68	277
CZ05	Severovýchod	7	26	144	108	95	380
CZ06	Jihovýchod	12	24	127	138	115	416
CZ07	Střední Morava	9	25	94	83	89	300
CZ08	Moravskoslezsko	7	22	118	72	55	274
Celkem		69	202	888	719	632	2510

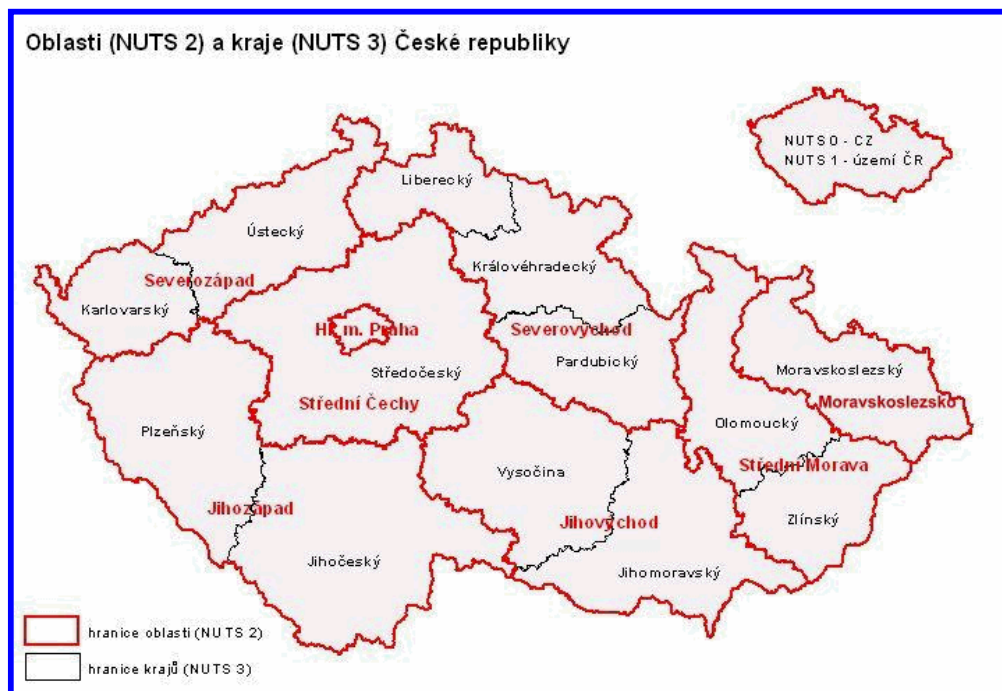
Tab. 8 Počet odběratelů v jednotlivých skupinách IVODI podle sdružených krajů

Kód	OBLAST	Počet obyvatel	Počet odběratelů	Počet odběratelů na 10 000 obyvatel	Počet obyvatel na odběratele
CZ01	Praha	1 170 571	315	2,6910	3 716
CZ02	Střední Čechy	1 144 071	237	2,0715	4 827
CZ03	Jihozápad	1 175 330	311	2,6461	3 779
CZ04	Severozápad	1 126 721	277	2,4585	4 068
CZ05	Severovýchod	1 480 144	380	2,5673	3 895
CZ06	Jihovýchod	1 640 354	416	2,5360	3 943
CZ07	Střední Morava	1 230 129	300	2,4388	4 100
CZ08	Moravskoslezsko	1 253 257	274	2,1863	4 574
Celkem		10 220 577	2510	2,4558	4 072

Tab. 9 Relativní hodnocení počtu odběratelů v jednotlivých sdružených krajích

4.3. Rozdělení odběratelů na NUTS 3 – kraje

Česká republika je rozdělena na 14 krajů, které mají různou hustotu osídlení. Mezi nejlidnatější kraje patří hlavní město Praha, naopak nejmíň obyvatel je v Karlovarském kraji. Tomu odpovídá i počet lékáren v jednotlivých krajích.

Kód	KRAJ	IVODI					Celkem
		A	B	C	D	E	
CZ011	Hlavní město Praha	17	38	119	87	54	315
CZ020	Středočeský	6	23	99	54	55	237
CZ031	Jihočeský	4	5	41	53	66	169
CZ032	Plzeňský	5	18	52	32	35	142
CZ041	Karlovarský	0	7	29	31	20	87
CZ042	Ústecký	2	14	65	61	48	190
CZ051	Liberecký	3	5	39	29	24	100
CZ052	Královéhradecký	2	13	57	43	32	147
CZ053	Pardubický	2	8	48	36	39	133
CZ061	Vysočina	3	9	31	40	31	114
CZ062	Jihomoravský	9	15	96	98	84	302
CZ071	Olomoucký	4	14	49	40	51	158
CZ072	Zlínský	5	11	45	43	38	142
CZ080	Moravskoslezský	7	22	118	72	55	274
Celkem		69	202	888	719	632	2510

Tab. 10 Počet odběratelů v jednotlivých skupinách IVODI podle krajů

Kód	KRAJ	Počet obyvatel	Počet odběratelů	Počet odběratelů na 10 000 obyvatel	Počet obyvatel na odběratele
CZ011	Hlavní město Praha	1 170 571	315	2,6910	3 716
CZ020	Středočeský	1 144 071	237	2,0715	4 827
CZ031	Jihočeský	625 712	169	2,7009	3 702
CZ032	Plzeňský	549 618	142	2,5836	3 871
CZ041	Karlovarský	304 588	87	2,8563	3 501
CZ042	Ústecký	822 133	190	2,3111	4 327
CZ051	Liberecký	427 563	100	2,3388	4 276
CZ052	Královéhradecký	547 296	147	2,6859	3 723
CZ053	Pardubický	505 285	133	2,6322	3 799
CZ061	Vysočina	510 114	114	2,2348	4 475
CZ062	Jihomoravský	1 130 240	302	2,6720	3 743
CZ071	Olomoucký	639 423	158	2,4710	4 047
CZ072	Zlínský	590 706	142	2,4039	4 160
CZ080	Moravskoslezský	1 253 257	274	2,1863	4 574
	Celkem	10 220 577	2510	2,4558	4 072

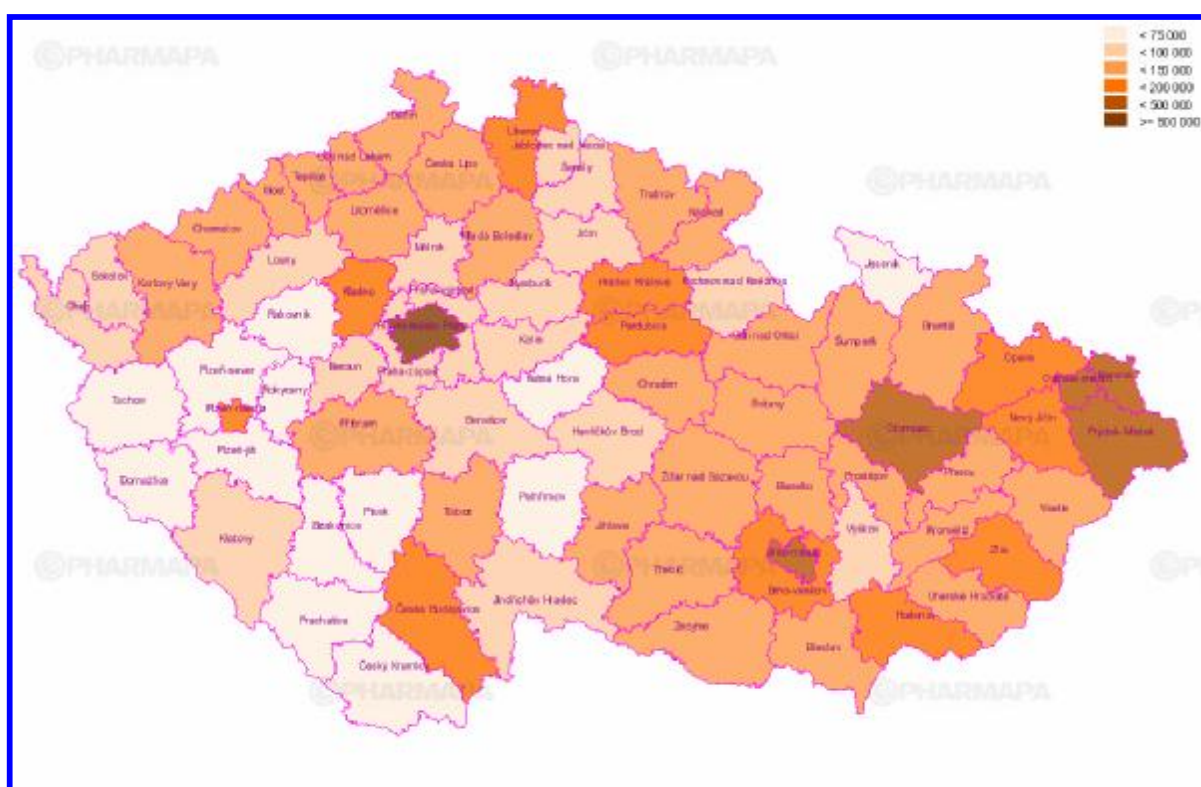
Tab. 11 Relativní hodnocení počtu odběratelů v jednotlivých krajích

Přestože Karlovarský kraj má nejmíň obyvatel má největší počet odběratelů na 10 000 obyvatel, resp. nejmenší počet obyvatel na jednoho odběratele. Nejhůře z těchto hledisek vychází opět Středočeský kraj.

4.4. Rozdělení odběratelů na NUTS 4 – okresy

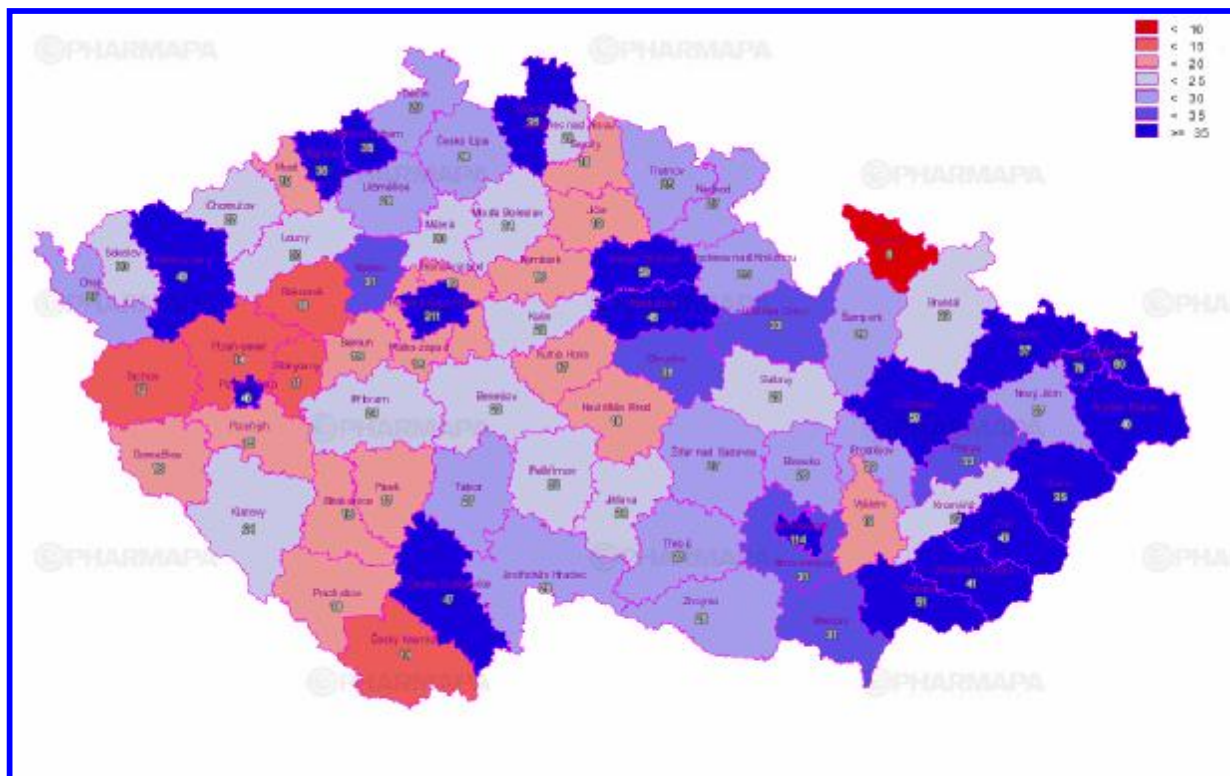
Další hodnocení podle okresů a obcí budeme již převážně provádět graficky. Vy-
užijeme k tomu projekt e-Pharmapy, který vznikl ve spolupráci se společností T-mapy
spol. s r.o. Hradec Králové. Projekt umožňuje zobrazovat umístění jednotlivých odběra-
telů v zeměpisných souřadnicích na mapových listech mapových internetovských serve-
rů.

Vzhledem k tomu, že hustota osídlení není na celém území stejná, na dalším
obrázku si připomeneme počty obyvatel v jednotlivých okresech. Z obrázku je zřejmé,
že okresy na severovýchodě republiky jsou lidnatější než okresy na jihozápadě republi-
ky. Tato hustota obyvatel proto výrazně ovlivní i počty odběratelů v jednotlivých okre-
sech.

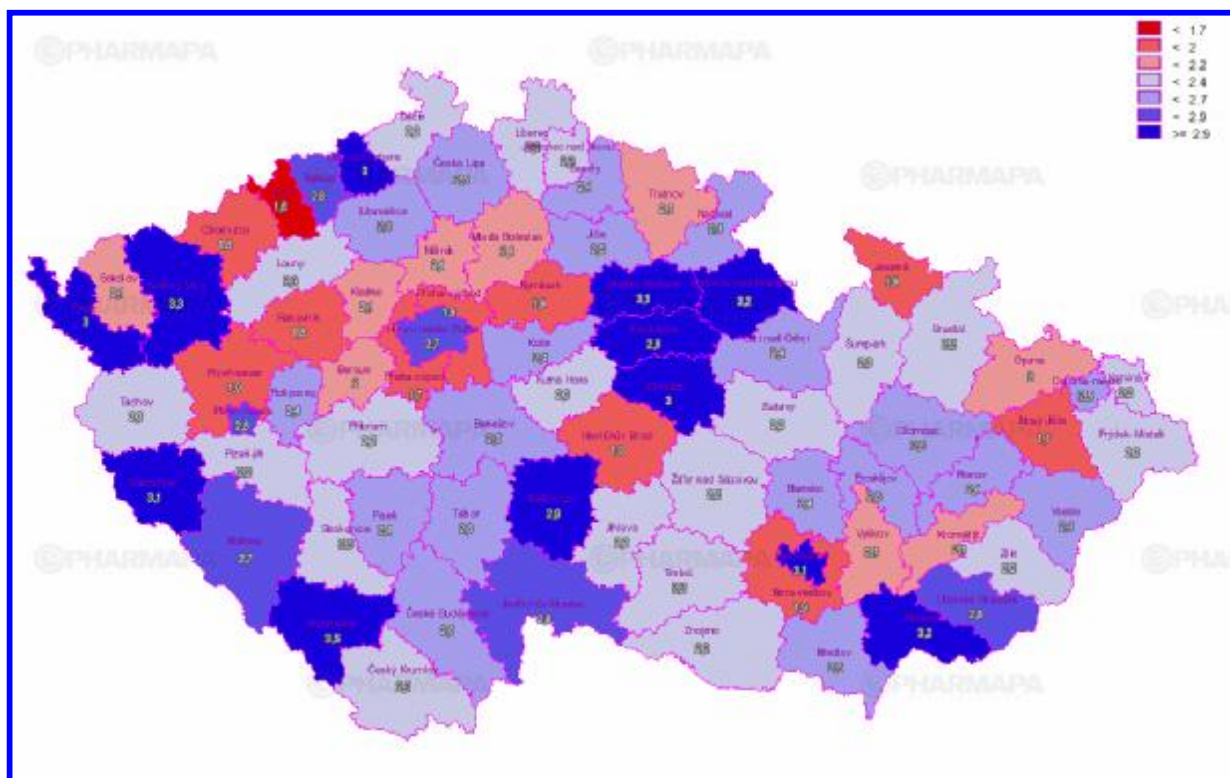

Obr. 4 Počet obyvatel v jednotlivých okresech

Z obrázku č.5 je patrné, že počty odběratelů přibližně odpovídají počtu obyvatel v
okrese. Na obrázku č. 6 je proto znázorněn počet odběratelů na 10 000 obyvatel. Zde
jsou vidět již některé disproporce. Největší počet na 10 000 obyvatel je v okrese Pra-
chatice (3,5) a Karlovy Vary (3,3), naopak nejmenší v okrese Nový Jičín a Praha –
západ (1,7)

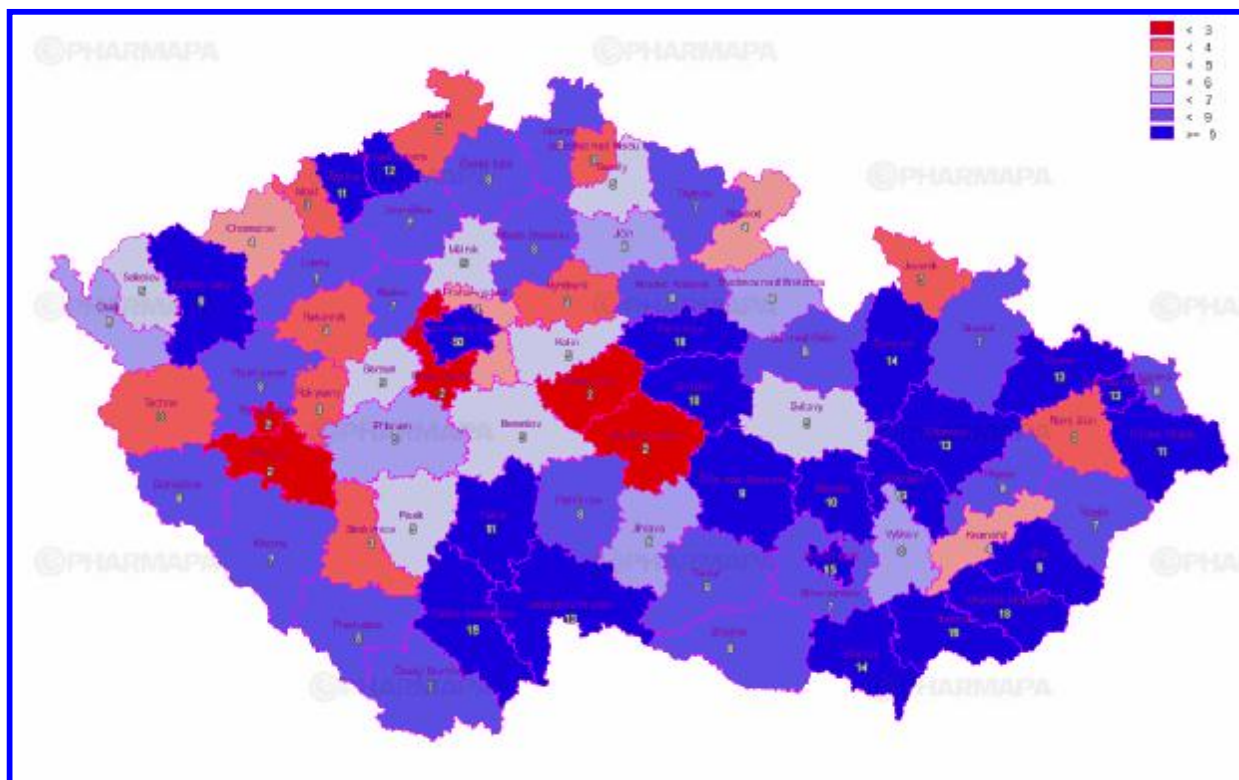
Obr. 5 Počet odběratelů v jednotlivých okresech

Obr. 6 Počet odběratelů na 10 000 obyvatel

Na předcházejících dvou obrázcích jsou kalkulovány všechny lékárny a výdejny s indexem IVODI A až E. Situace bude však podstatně jiná, když do hodnocení zahrneme pouze odběratele s indexem IVODI A až D. Zařadíme tam odběratele, kteří se podílejí na celkovém kumulovaném obrátu 95 %.

Skupinu odběratelů s IVODI E tvoří totiž především malé lékárny (70 %) a většina výdejen (30 %), Jejich rozložení podle okresů je znázorněno na dalším obrázku.

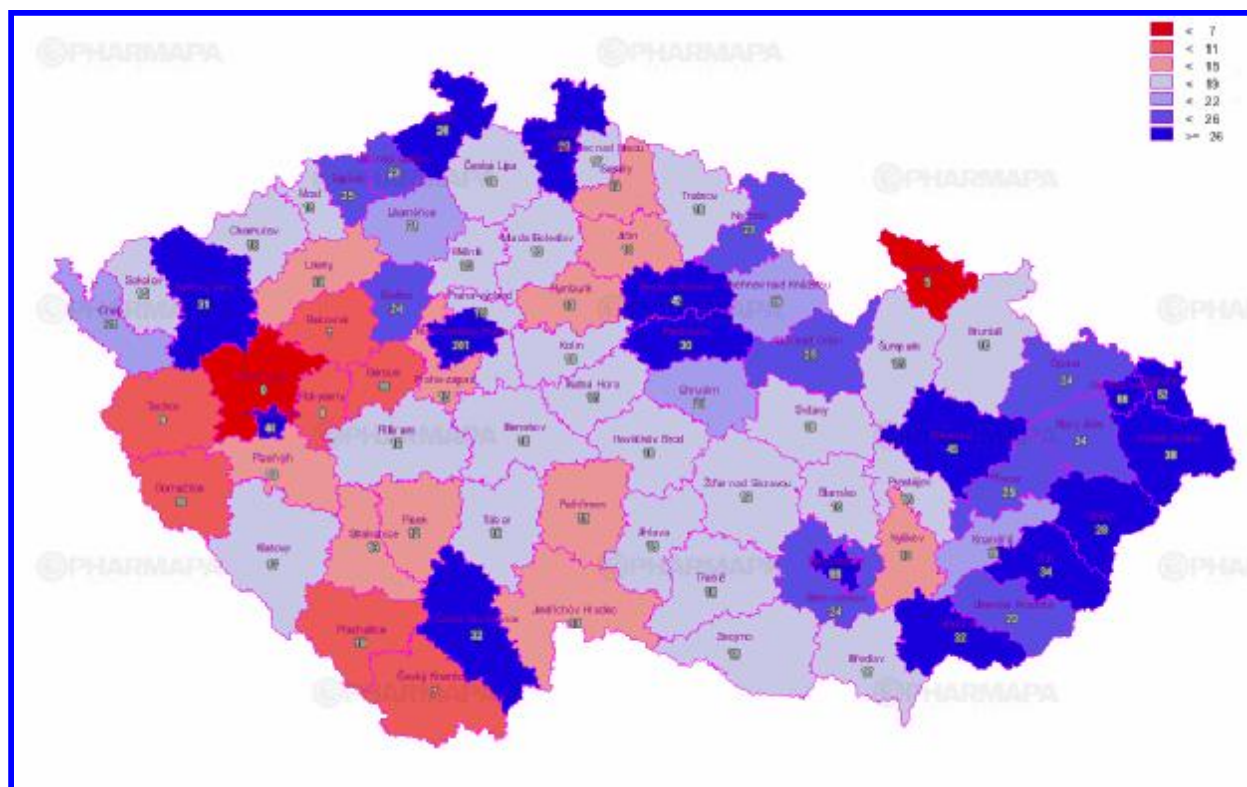

Obr. 7 Počet odběratelů s indexem IVODI - E

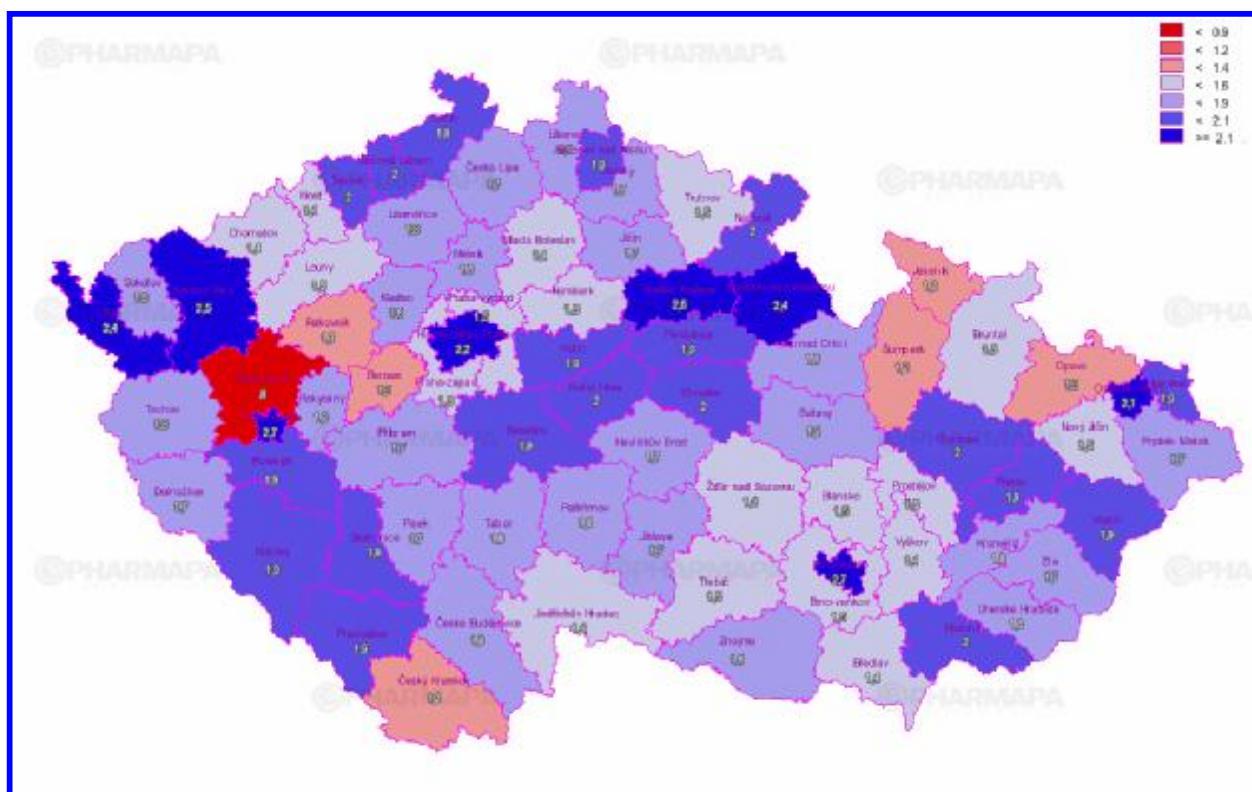
Ve svém hodnocení se zaměříme proto na skupiny s indexem IVODI A až D. Tato celá skupina obsahuje především lékárny (99,5 %). Proto tuto skupinu budeme považovat za zástupce základních lékáren, které zajišťují 95 % celkového obrátu

Obdobné hodnocení jako je na obr. 5 a 6 provedeme tedy pouze pro skupiny s indexem IVODI A až D

Jak je patrné z obrázku č. 9 je rozložení počtu lékáren na 10 000 obyvatel podstatně homogennější. Mezi okresy s největším počtem lékáren patří okresy Hradec Králové a Karlovy Vary, okresy s nejmenším počtem pak Plzeň – sever.

Obr.8 Počet lékáren s indexem IVODI A – D v jednotlivých okresech

Obr. 9 Počet lékáren s indexem IVODI A – D na 10 000 obyvatel

4.5. Rozdělení odběratelů na NUTS 5 - obce

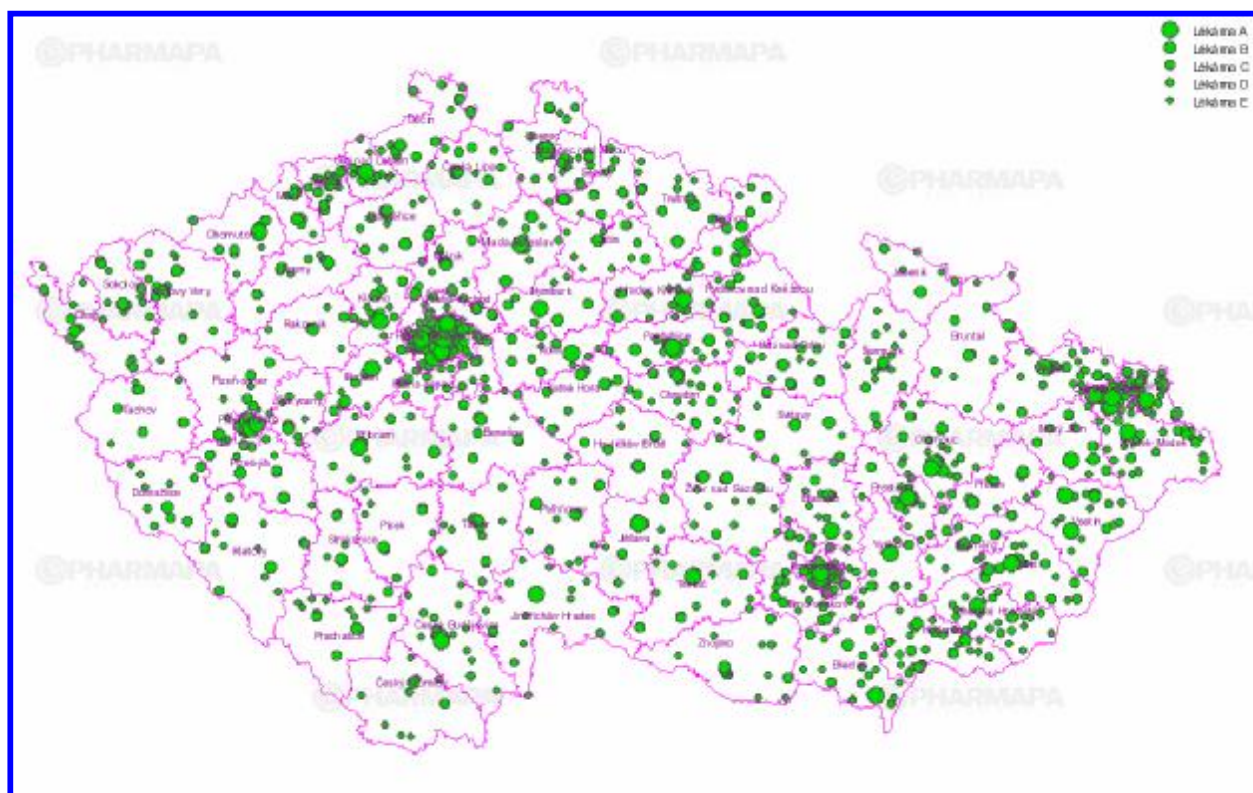
Nejdříve se zaměříme na počty odběratelů s indexem IVODI podle velikosti měst a obcí. Údaje jsou uvedeny v následující tabulce.

počet obyvatel	počet obcí a měst	počet lékáren a výdejen	IVODI				
			A	B	C	D	E
: do 199	1633	0	0	0	0	0	0
: 200 - 499	2012	1	0	0	0	0	1
: 500 - 999	1293	44	0	0	1	4	39
: 1000 - 1999	674	225	0	0	6	35	184
: 2000 - 4999	368	362	0	1	68	144	149
: 5000 - 9999	137	300	0	13	166	90	31
: 10000 - 19999	68	290	2	47	151	58	32
: 20000 - 49999	42	382	16	47	158	99	62
: 50000 - 99999	16	323	17	25	120	111	50
:100000 a více	5	583	34	69	218	178	84
Celkem	6248	2510	69	202	888	719	632

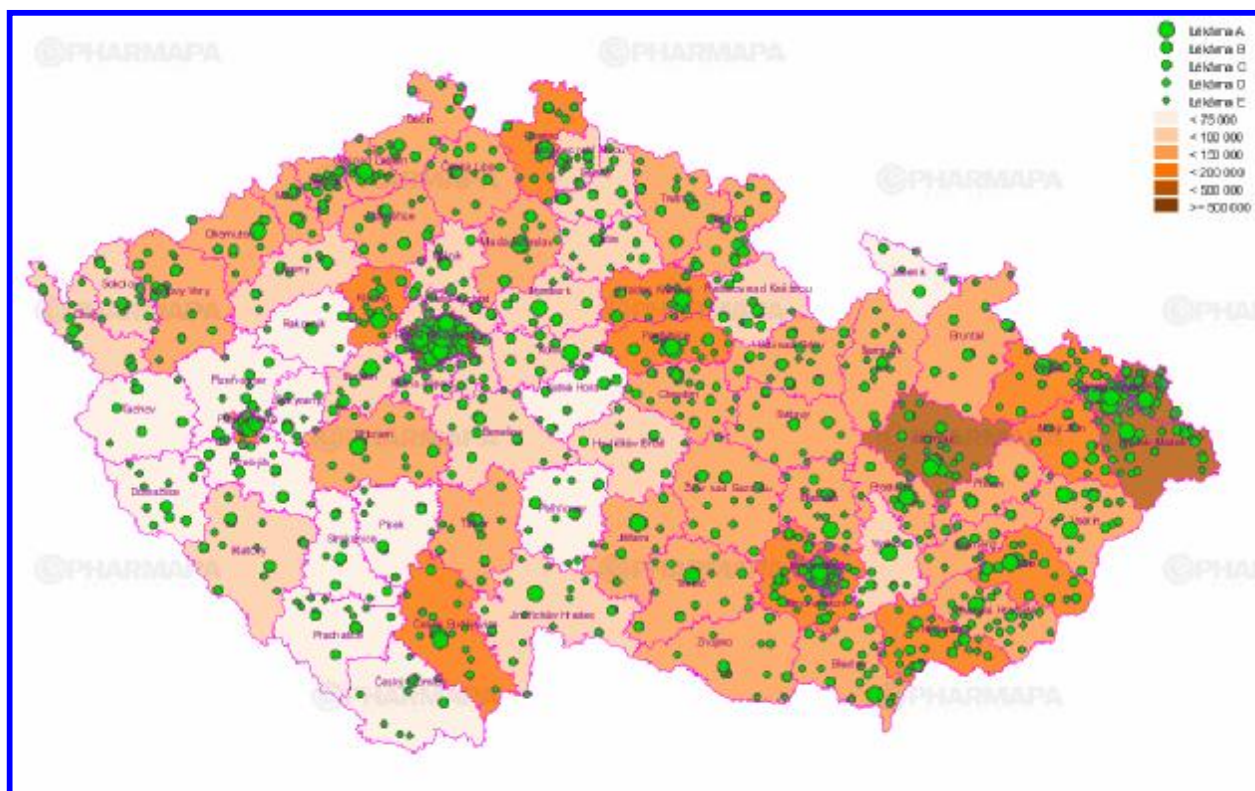
Tab. 12 Počty odběratelů podle indexu IVODI a velikosti města nebo obce.

Pokud tedy sledujeme počet lékáren na počet obyvatel jednotlivých měst a obcí docházíme k těmto závěrům:

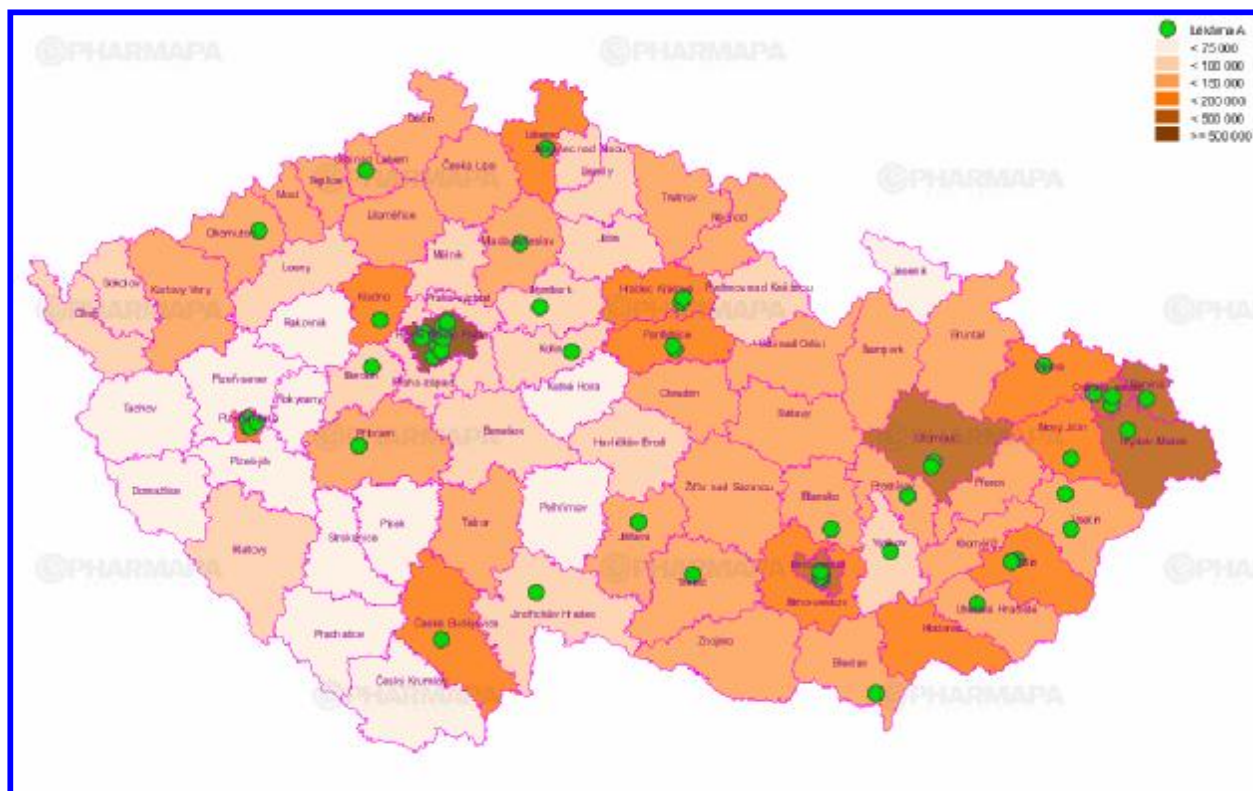
- V celé České republice je v průměru 2.45 lékáren na 10 000 obyvatel.
- Nejvíc lékáren na 10 000 obyvatel je v oblastech se zvýšeným turistickým ruchem např. Šindlerův Mlýn, Křivoklát, Rozvadov - cca 15.1 – 14.7
- V Praze je mírně nadprůměrný počet lékáren na 10 000 obyvatel, a to 2.63
- Nejmenší počet je v Kopřivnici a Klášterci nad Ohří a to 1.28
- Všechna města a obce, (kromě města Lomu a obce Rohatec) s více než 3 000 trvale bydlících obyvatel mají lékárnou nebo výdejnu.
- Obec s nejmenším počtem trvale bydlících obyvatel s lékárnou nebo výdejnu má jenom 292 obyvatel – Nové Hrady.

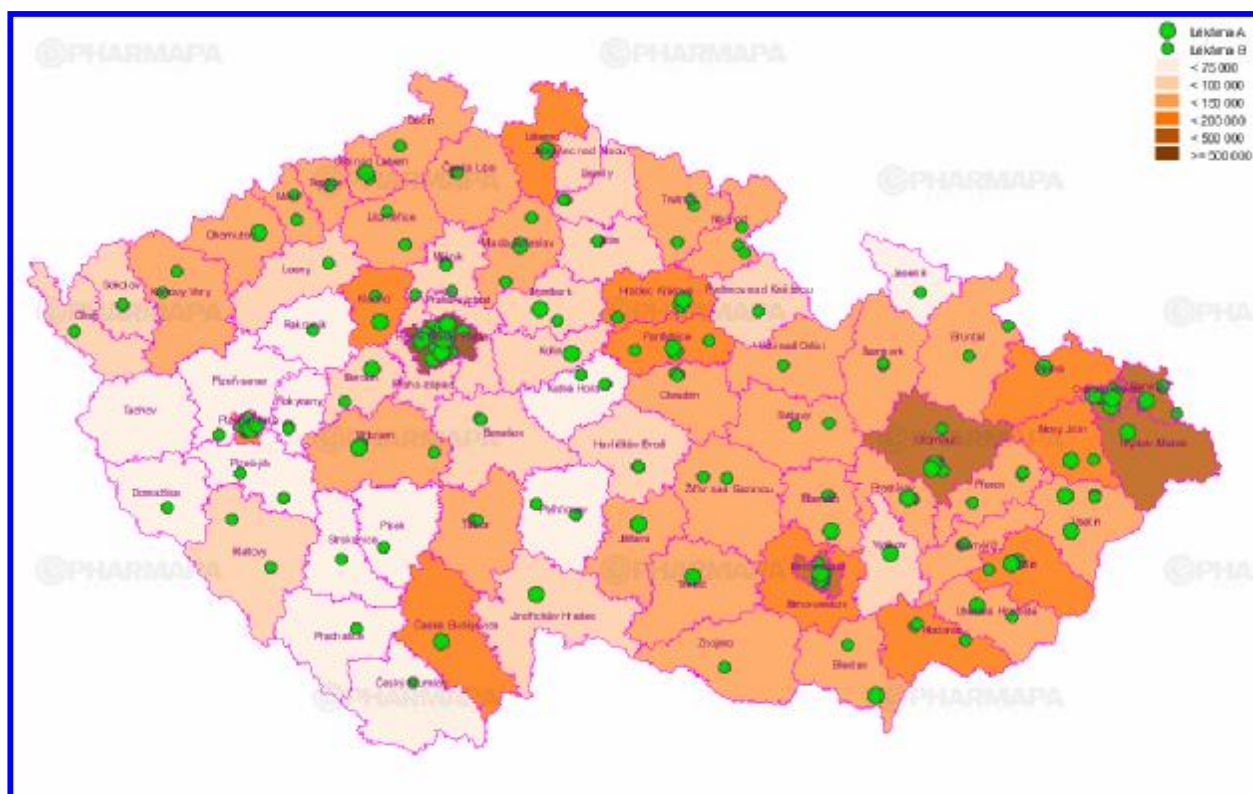
Obr. 10 Umístění odběratelů s indexem IVODI A až E na teritoriu ČR

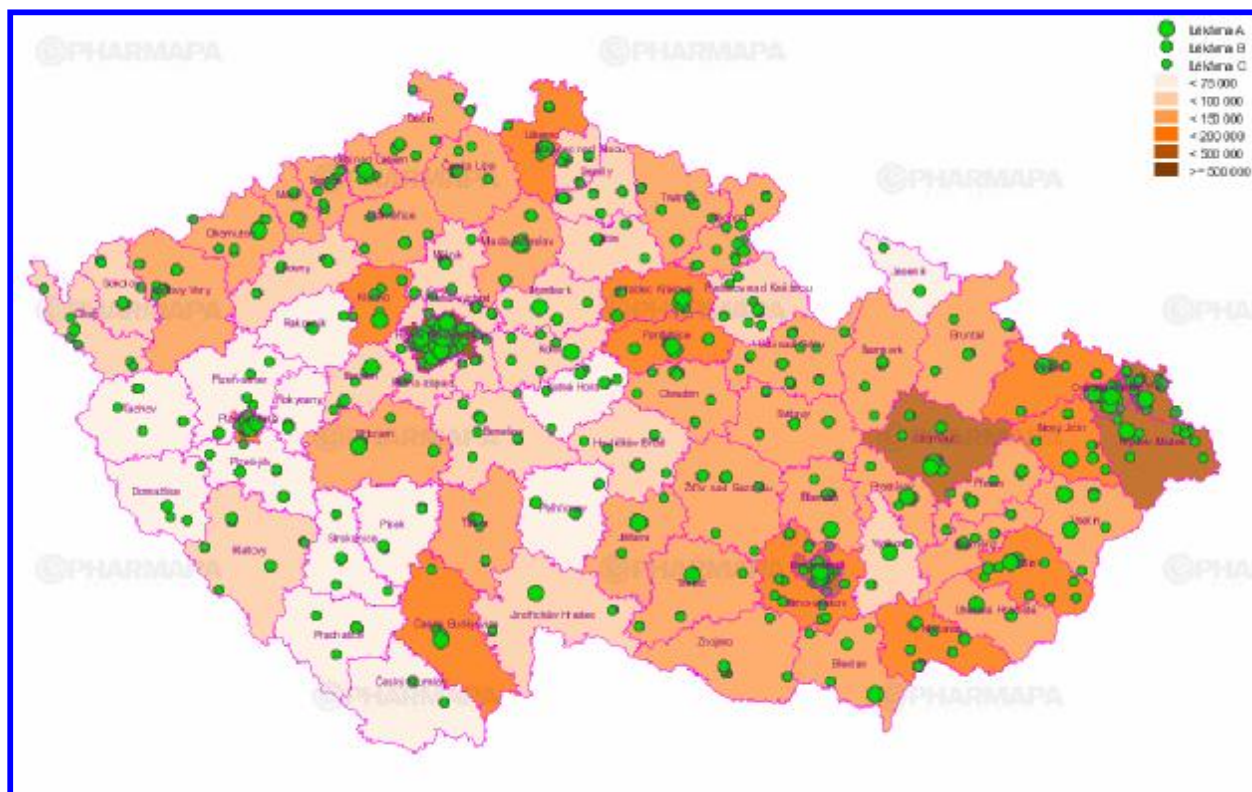
Obr. 11 Umístění odběratelů s indexem IVODI A až E na teritoriu ČR s počtem obyvatel v jednotlivých okresech

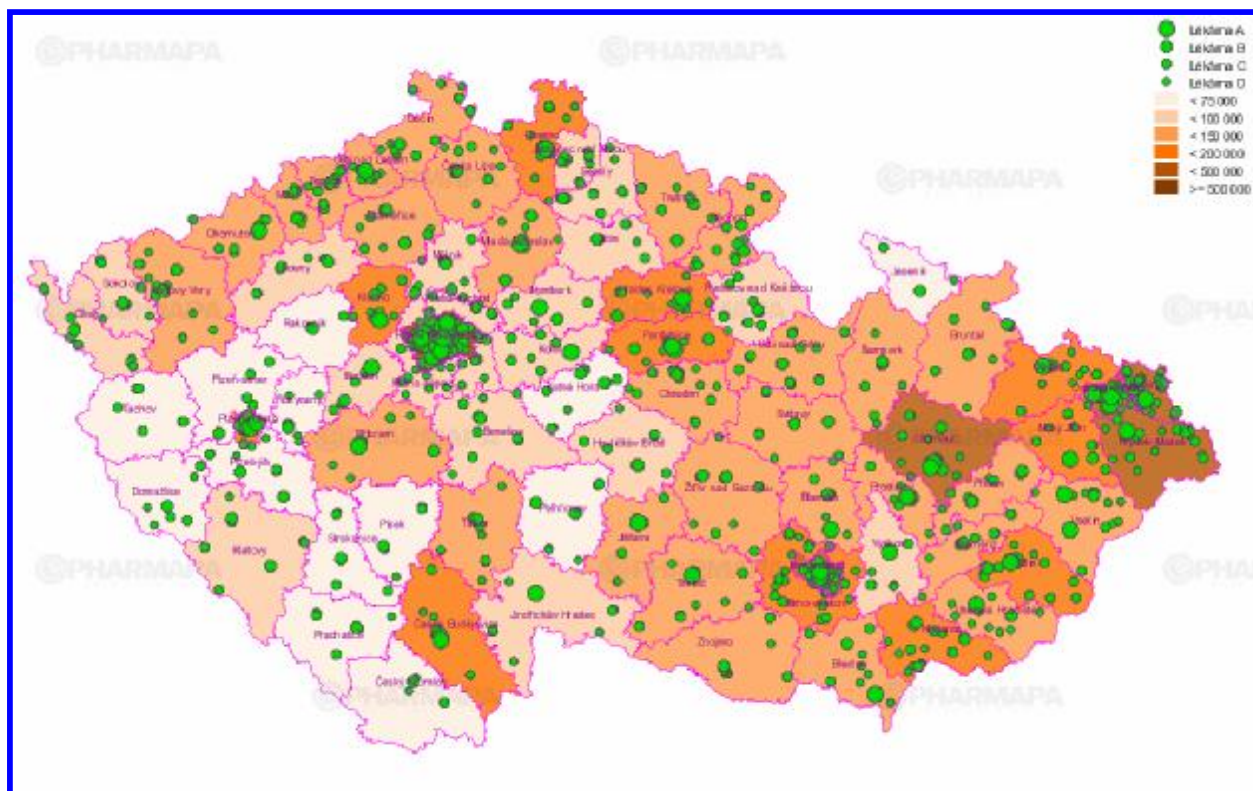
Obr. 12 Umístění odběratelů s indexem IVODI A na teritoriu ČR

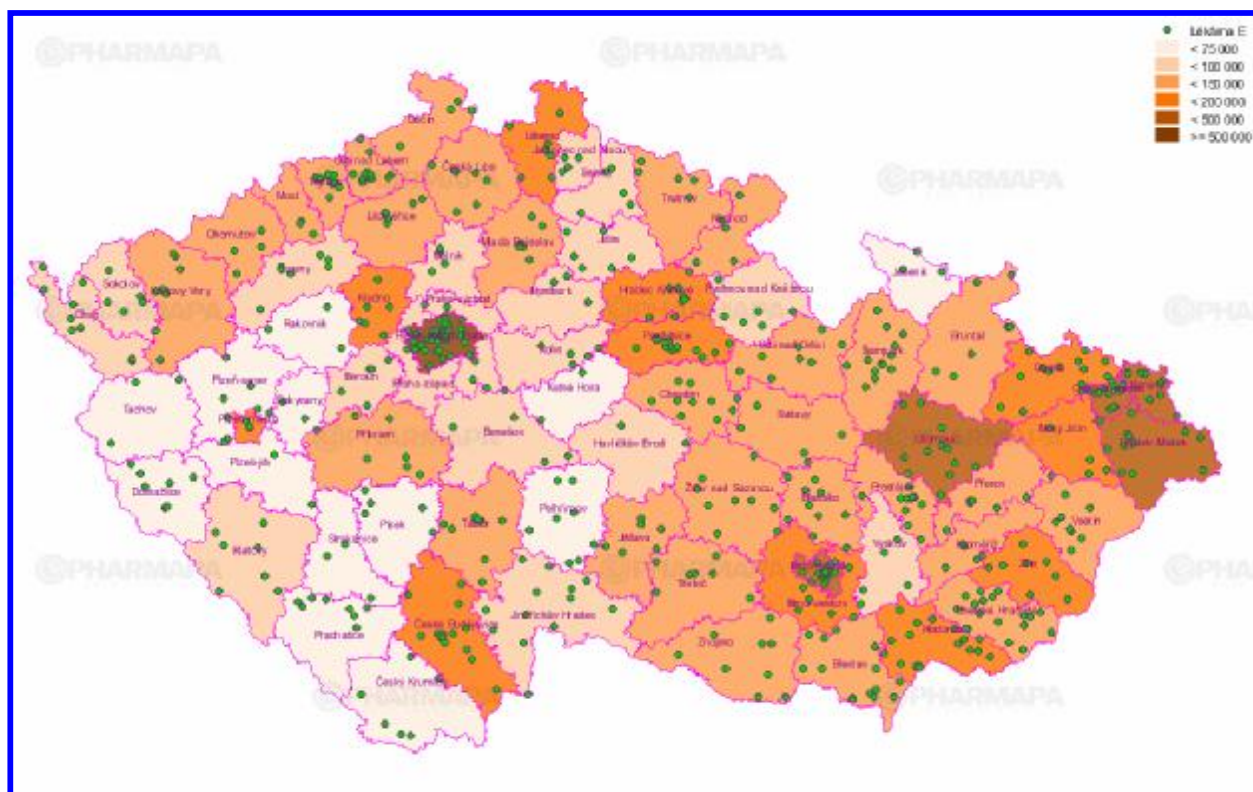
Obr. 13 Umístění odběratelů s indexem IVODI A až B na teritoriu ČR

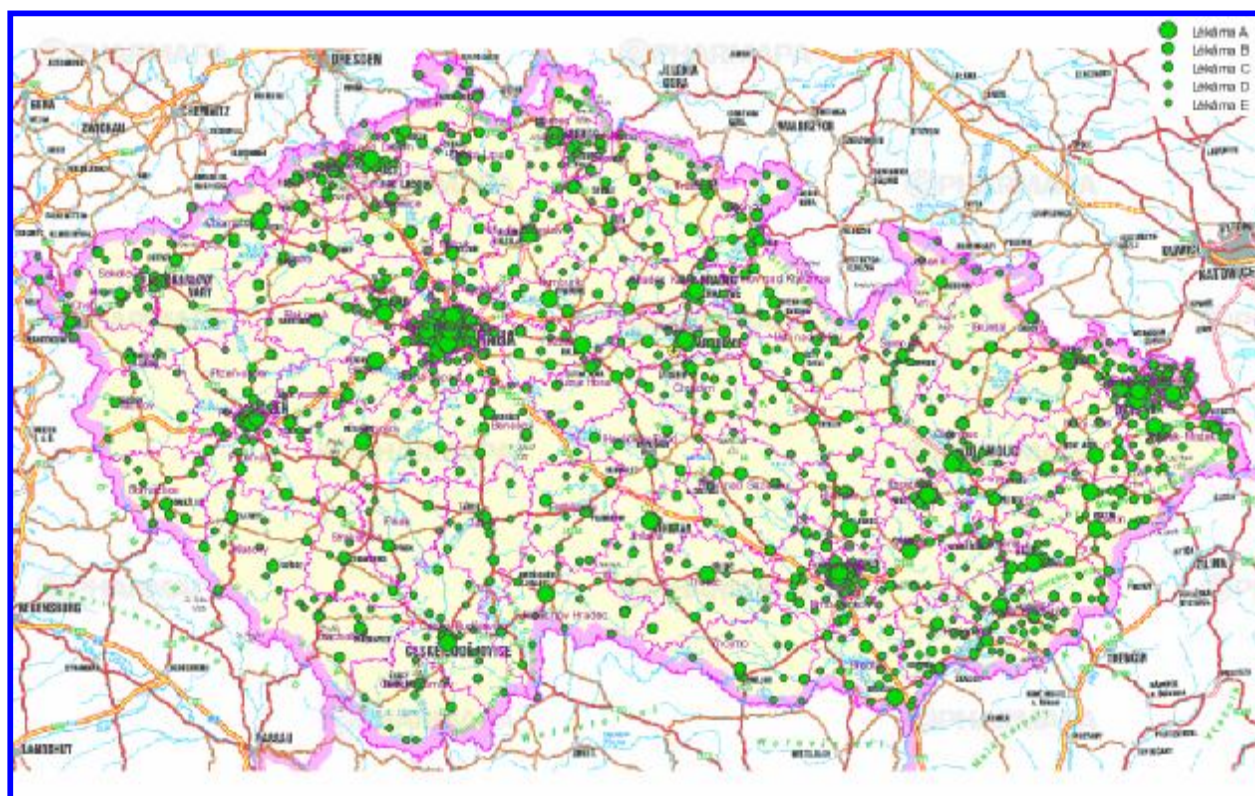
Obr. 14 Umístění odběratelů s indexem IVODI A až C na teritoriu ČR

Obr. 15 Umístění odběratelů s indexem IVODI A až D na teritoriu ČR

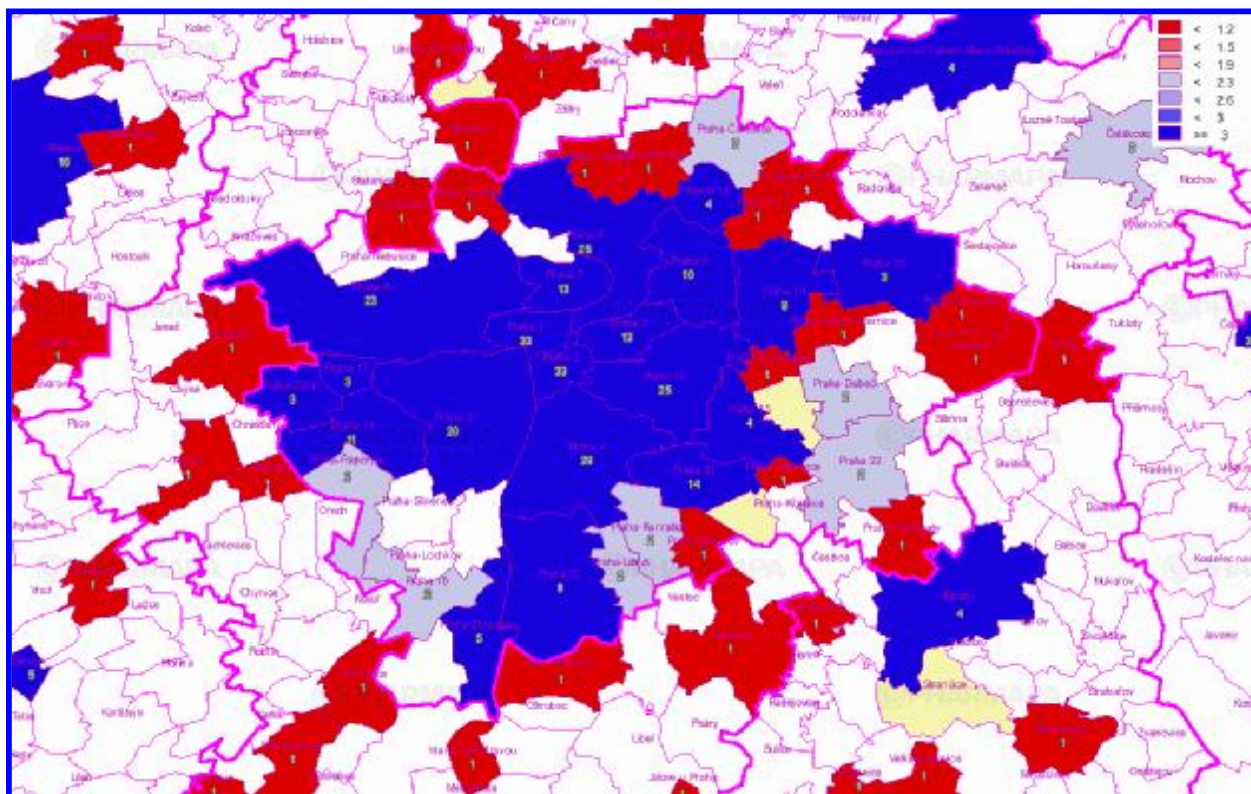
Obr. 16 Umístění odběratelů s indexem IVODI E na teritoriu ČR

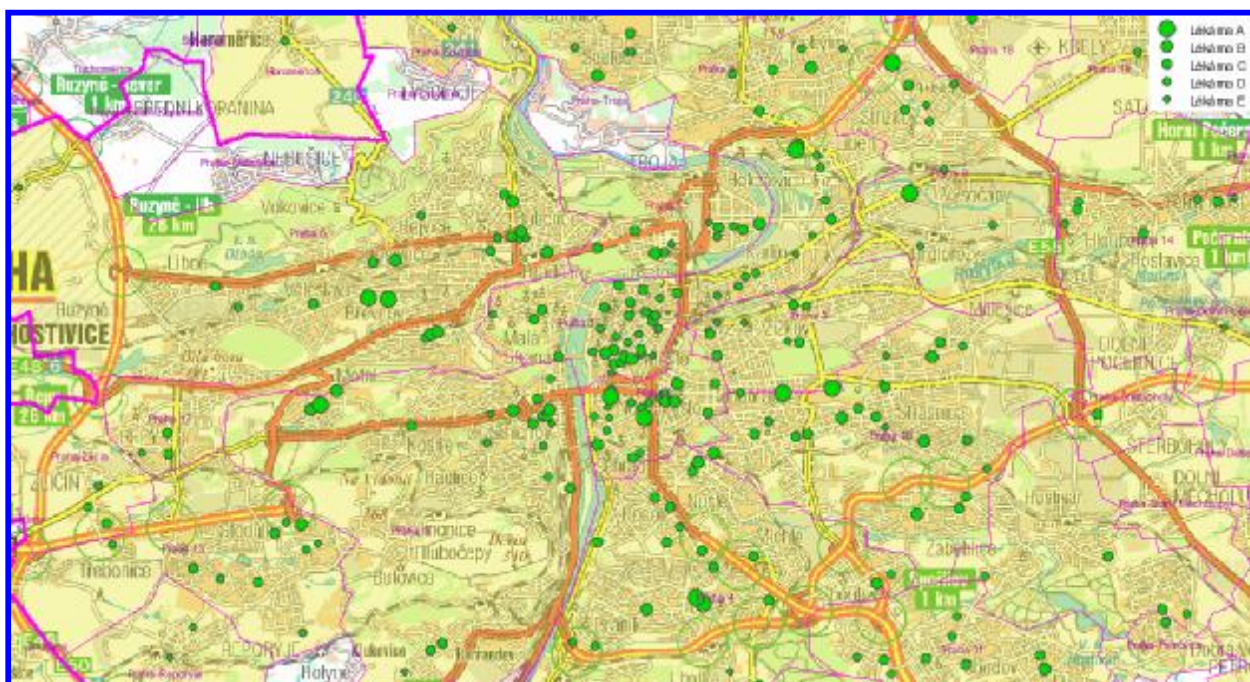
Obr. 17 Umístění odběratelů s indexem IVODI A až E na teritoriu ČR s podkladovou zeměpisnou mapou

Při podrobné analýze obrázků 10 a 17 zjistíme některé zajímavé skutečnosti:

- Teritorium České republiky je rovnoměrně pokryto rozhodujícími lékárnami s indexem IVODI A až E
- Existující diference v počtu lékáren jsou způsobeny především zvýšeným počtem potencionálních zákazníků nad úroveň trvale bydlících obyvatel. Toto navýšení může být způsobeno turistickým ruchem, spádovostí dané lokality, příhraničním cestovním ruchem apod.
- Řada lékáren a výdejen je lokalizována u rozhodujících komunikací, především silnic 1. třídy (ne dálnic)
- Řada lékáren a výdejen je lokalizována v těsné blízkosti hraničních přechodů nebo u komunikací směřujících k hraničním přechodům.
- V hlavním městě Praze je většina odběratelů soustředěna do centra města.

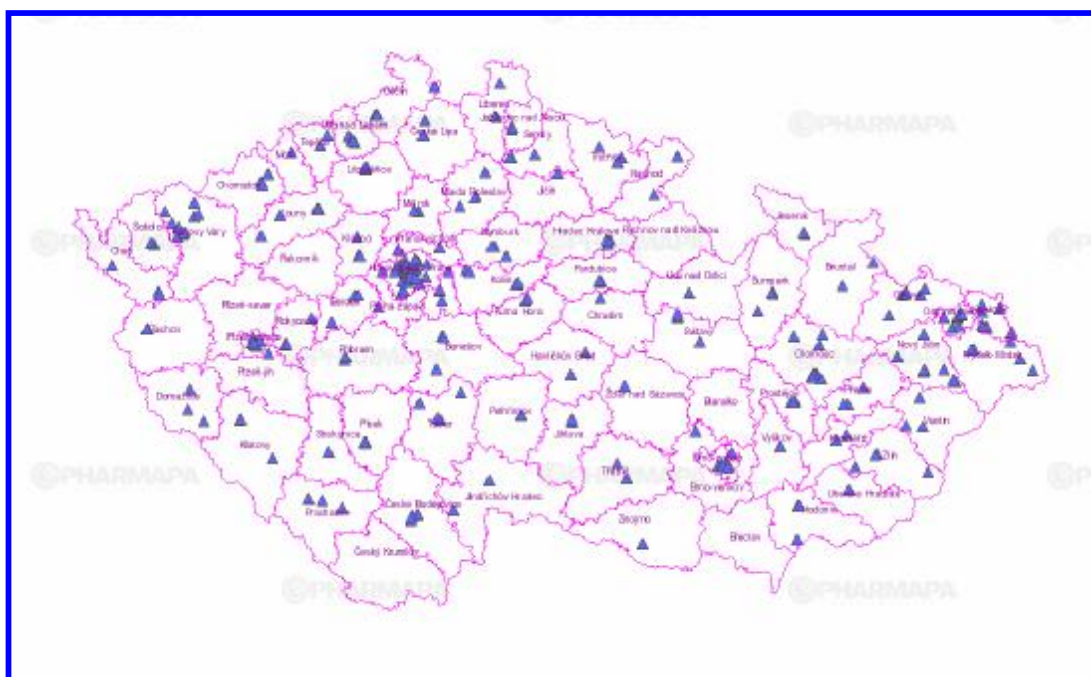

Obr. 18 Umístění odběratelů na území hlavního města ČR

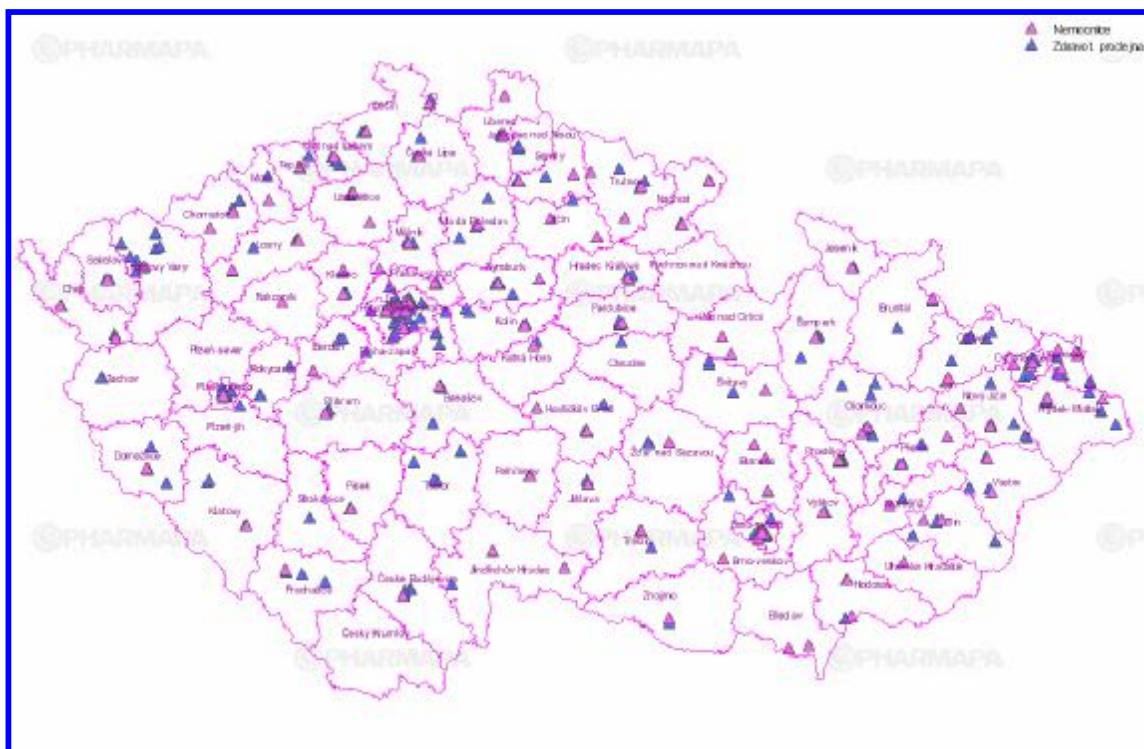

Obr. 19 Umístění odběratelů na území hlavního města ČR

Aby naše hodnocení bylo úplné, je třeba konstatovat, některé léky jsou distribuovány výrobcí přímo do nemocnic. Na obr. 20 je proto znázorněna síť nemocnic s přímým nákupem od výrobců. Doplňkový sortiment, OTC apod. lze také nakupovat v síti zdravotnických prodejen, resp. prodejen zdravotnického materiálu. Na obr. 21 je rozložení obou těchto možných odběratelů.

Obr. 20 Umístění nemocnic s přímým nákupem na teritoriu ČR

Obr. 21 Umístění zdravotnických prodejen a nemocnic s přímým nákupem na teritoriu ČR

5. Závěr

Na základě provedeného rozboru situace rozložení lékáren a výdejen v České republice lze konstatovat, že s ohledem na počet a jejich rozložení není třeba přistupovat k žádným regulačním opatřením z hlediska regionálního rozložení. V uplynulých letech došlo bez regulace k poměrně rovnoměrnému rozložení na teritoriu ČR. To však neznamená, že v některých lokalitách není dostupnost lékáren a výdejen pro obyvatelstvo nedostačující.

Jiná otázka však zůstává, zda cca 2500 lékáren a výdejen je pro 10 mil. obyvatel je hodně nebo málo. Zda vzniklé konkurenční prostředí ovlivňuje i výši přírážky na lékárně a nutí lékárny snižovat svoji přírážku, t.j. nevyužívat maximální možnou. Snižování přírážek lékárny však bude mít za následek zhoršování jejich ekonomických ukazatelů.

Vzhledem k neustále rostoucímu počtu lékáren a výdejen stav nasycení v počtu lékáren a výdejen však zatím nenastal.